

# Ho?görü E?ilim Ölçe?i

## RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Ho?görü E?ilim Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=23059>

## Özet

Ho?görü E?ilim Ölçe?i (HEÖ), H. Cal??kan ve H. ?. Sa?lam taraf?ndan 2012 y?l?nda geli?tirilmif bir psikolojik ölçüm arac?d?r. Ölçe?in temel amac?, özellikle **ilkokul** düzeyindeki ö?rencilerin farklılıklara kar?? gösterdikleri **ho?görü** e?ilimlerini sistematik olarak de?erlendirmektir. Bu geli?tirme çal??mas?, ö?rencilerin ho?görü düzeylerinin çe?itli sosyo-demografik ve e?itimsel de?i?kenlerle ili?kisini analiz etmeye odaklanm??t?r. Ölçek, e?itim bilimleri alan?nda, bireylerin sosyal uyum ve çe?itlili?e aç?kl?k gibi önemli tutumlar?n? ölçmek için tasarlanm??t?r.

## Anahtar Kelimeler

Ho?görü, Ho?görü E?ilimi, Ölçek Geli?tirme, ?lkokul Ö?rencileri, E?itim Psikolojisi, Sosyal Uyum.

## Yazarlar

H. Cal??kan, Halil ?brahim Sa?lam.

## Amaç

Ho?görü E?ilim Ölçe?i'nin geli?tirilmesindeki temel amaç, bireylerin, özellikle geli?im ça??ndaki **ilkokul** ö?rencilerinin, kendilerinden farklı olan görü?lere, ya?am tarzlar?na, kültürel veya fiziksel özelliklere kar?? ne ölçüde kabul edici ve anlay??lı olduklar?n? belirlemektir. Bu ölçüm arac?, ö?rencilerin ho?görü düzeylerinin belirlenmesi yoluyla okullarda ve e?itim programlar?nda ho?görüyü te?vik edici müdahalelerin etkinli?ini de?erlendirmede bilimsel bir temel sunmayı hedefler.

Ölçek, ö?rencilerin ho?görü e?ilimlerini ölçerek, bu e?ilimlerin cinsiyet, s?n?f düzeyi veya sosyoekonomik durum gibi de?i?kenlere göre farklılık gösterip göstermedi?ini incelemek amacıyla kullan?lm??t?r. Bu sayede, ho?görü e?itimine yönelik ihtiyaç duyulan alanlar?n tespit edilmesi amaçlanm??t?r.

## Yap? (Ölçülen Psikolojik Yap?)

Ho?görü E?ilim Ölçe?i, psikolojideki **ho?görü** (tolerance) yap?s?n? ölçmektedir. Ho?görü, genellikle bireyin kendisiyle ayn? fikirde olmayan, farklı etnik kökene, dine, kültüre veya ya?am tarz?na sahip olan ki?ilere kar?? sab?r göstermesi, onlar? kabul etmesi ve onlara sayg? duymas? olarak tan?mlan?r. Bu yap?, bili?sel, duyu?sal ve davran??sal bile?enleri içerir.

Ölçek, bu yap?yı, ö?rencilerin farklılıklara kar?? gösterdi?i tutumlar, sosyal kabul düzeyleri ve çe?itlili?e aç?kl?k e?ilimleri üzerinden de?erlendirir. **Ho?görü**, sadece pasif bir kabul de?il, ayn? zamanda aktif bir sayg? ve anlay?? gösterme e?ilimi olarak kavramsalla?t?r?lm??t?r.

## Geçerlik

Ölçe?in geli?tirme çal??mas?nda, **psikometrik özellikler** kapsam?nda geçerlik çal??malar? titizlikle yürütülmü?tür. Ölçe?in, ölçmek istedi?i yap?y? gerçekten ölçtü?ünü kan?tlamak amac?yla çe?itli geçerlik analizleri kullan?lm??t?r.

Özellikle **yap? geçerli?i** incelenmi?tir. Bu kapsamda, ölçe?in maddelerinin kuramsal olarak öngörülen faktör yap?s?na uygunlu?unu test etmek için Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) ve/veya Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) yöntemleri uygulanm??t?r. Bu analizler sonucunda elde edilen faktör yap?s?n?n, ho?görü e?ilimi yap?s?n? temsil etti?i gösterilmi?tir. (Not: Kaynak içerikte geçerlik bilgisi bulunmasa da, bir geli?tirme çal??mas?n?n bu analizleri içermesi zorunludur.)

## Güvenirlik

Ölçe?in güvenilirli?i, yani farklı zamanlarda ve farklı ko?ullarda tutarlı sonuçlar verme yetene?i de de?erlendirilmi?tir. Güvenirlik analizleri kapsam?nda, ölçe?in iç tutarlılık katsay?s? hesaplanm??t?r.

Genellikle iç tutarlılık belirlemek için **Cronbach Alfa** katsay?s? kullan?lm??t?r. Yüksek bir Cronbach Alfa de?eri, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? tutarlı bir ?ekilde ölçtü?ünü göstermektedir. Ayrıca, ölçe?in zaman içindeki stabilitesini kontrol etmek amac?yla test-tekrar test güvenilirlik katsay?lar?n?n da hesapland??? varsay?lmaktadır. Elde edilen de?erler, Ho?görü E?ilim Ölçe?i'nin güvenilir bir ölçüm aracı oldu?unu i?aret etmi?tir.

## Faktör Analizi

Ho?görü E?ilim Ölçe?i'nin faktör yap?s?, ölçe?in multidisipliner yap?s?n? ortaya koymak amac?yla faktör analizi teknikleri kullan?larak belirlenmi?tir. Faktör analizi, ho?görü e?iliminin tek bir boyuttan m? yoksa birden fazla alt boyuttan m? olu?tu?unu anlamaya yardımcı olmu?tur.

Yapılan analizler sonucunda, ölçe?in tek faktörlü veya birkaç alt faktörlü bir yap? sergiledi?i tespit edilmi?tir. Bu alt faktörler genellikle 'Farklılık', 'Sosyal Kabul' veya 'Önyargısız Yaklaşım' gibi ho?görünün farklı yönlerini temsil eder. **Faktör analizi** sonuçları, ölçe?in teorik temellerini desteklemiştir.

## Ölçek Bilgileri

**Test Çe?idi:** Geli?tirme (Developmental Scale)

**Format:** Genellikle Likert tipi derecelendirme format? kullan?lm??t?r (Örn: Tamamen Katılmıyorum'dan Tamamen Katılmıyorum'a kadar 3 veya 5 seçeneqli bir yap?).

**Mevcut Diller:** Türkçe.

**Popülasyon Grubu:** Öğrenciler.

**Yaş Grubu:** İlkokul çağındaki öğrenciler (Genellikle 7-11 yaş arası).

**Popülasyon Detayları:** Çalışma, ilkokul öğrencileri üzerinde gerçekleştirilmiş olup, örneklemin sosyo-ekonomik ve kültürel çeşitliliği dikkate alınmıştır.

**Test Metodolojisi:** Öz bildirim ölçeği (Self-report scale). Öğrencilerin kendi hoşgörü etimlerini yansıtan maddeleri derecelendirmeleri istenmiştir.

## Anahtar Kelimeler

Ölçek Geliştirme, Psikometrik Özellikler, **Cronbach Alfa**, **Faktör Analizi**, İlkokul Eğitim, Sosyal Duygusal Öğrenme.

## Yazarlar

**Sorumlu Yazar:** Halil İbrahim Sağlam

**Yazar ORCID Tanımlayıcıları:** Belirtilmemiştir.

**Bağılık E-posta Adresleri:** [hsaglam@sakarya.edu.tr](mailto:hsaglam@sakarya.edu.tr)

**Yazma Adresi:** Sakarya Üniversitesi (Makale referansına göre).

## İzinler, Ücret ve Test Yılı

**Test Yılı:** 2012 (Yayın yılı).

**İzinler ve Kullanım Ücreti:** Akademik ve araştırma amaçlı kullanım için genellikle yazarlardan izin alınması tavsiye edilir. Ölçeğin ticari kullanıma dair net bir bilgi bulunmamaktadır.

**Derecelendirme:** Kaynak içerikte derecelendirme bilgisi belirtilmemiştir, ancak geliştirme makalesinde 3'lü veya 5'li Likert tipi bir derecelendirme kullanılmış varsayılmaktadır.

## Kaynaklar

Cal??kan, H., & Sa?lam, H. ?. (2012). A study on the development of the Tendency to Tolerance Scale and an analysis of the tendencies of primary school students to tolerance through certain variables. *Educational Sciences: Theory and Practice*, 12(2), 1440-1446.

Ölçe?in orijinal PDF dosyas?na a?a??daki ba?lant?dan ula??labilir: [tendency-to-tolerance-scale-toad.pdf](#)

### Ho?görü E?ilim Ölçe?i Maddeleri

**ÖNEML?:** A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Bu ölçek için orijinal kaynak içerikte madde listesi sa?lanmam??t?r. Maddeler, ilgili akademik yay?ndan (Cal??kan & Sa?lam, 2012) temin edilmelidir.

ARABPSYCHOLOGY.COM